

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9CoCsp/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120359559
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:6120359559.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Romana Huszára v právnej veci žalobcu: D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, Y. Š., zastúpený FALIS & Partners, s. r. o., so sídlom Lermontovova 14, Bratislava, IČO: 51 769 654 proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka so sídlom Majerníkova 3/A, Bratislava, IČO: 42 185 190, o zaplatenie 1.500,- € s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV č. k. B1-18Csp/127/2020-93 zo dňa 07. decembra 2023 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III. potvrdzuje.

Odvolanie žalovaného do výroku II. odmieta.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že: I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.500,- € spolu s nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky vo výške 81,99 €, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. II. Vo zvyšku súd žalobu zamietla. III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“) a § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V konaní bolo nesporné, že medzi stranami sporu vznikol vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej dňa 11.11.2008, na základe ktorej boli žalobcovi poskytnuté peňažné prostriedky v sume 1.327,76 €. Okresný súd Žiar nad Hronom aplikoval na právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným ustanovenia o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. a ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 4.673,38 € s príslušenstvom z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a neprimeranej výšky odplaty za poskytnutý úver. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom nadobudol právoplatnosť dňa 28.11.2018 a vykonateľnosť dňa 04.12.2018.

1.2. Predpokladom vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je iba úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej uvedeným zákonom alebo osobitnými predpismi. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.06.2022 sp. zn. 7Cdo/92/2021, R 48/2022, ktoré bolo prijaté v súvislosti s primeranosťou finančného zadostučinenia spotrebiteľa, vyplýva, že vznik a preukazovanie ujmy by bolo nereálne a

nie je vyžadované zákonom, preto nie je ani možné od spotrebiteľa vyžadovať preukazovanie ujmy. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti, alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, zákon neustanovuje žiadne kritéria, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom, je jeho primeranosť. Existencia a rozsah prípadnej ujmy na strane spotrebiteľa pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie preto nie je relevantná. Žalobca preukázal, že úspešne uplatnil svoje právo voči žalovanému na súde. Určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na voľnej úvahe súdu, ktorý musí zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu. Predchádzajúce konanie Okresného súdu Žiar nad Hronom bolo právoplatne skončené dňa 28.11.2018, t.j. po viac ako desiatich rokoch od uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vzhľadom na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola od počiatku bezúročnou a bez poplatkov, žalobca bol po celé uvedené časové obdobie v právnej neistote a boli ohrozené jeho majetkové pomery. Žalovaný mal zároveň po celú uvedenú dobu finančné prostriedky tvoriace bezdôvodné obohatenie k dispozícii, ktoré mohol používať na svoju ďalšiu podnikateľskú činnosť a zvyšovať svoj zisk. Navyše žalovaný nevydal žalobcovi bezdôvodné obohatenie v lehote určenej právoplatným súdnym rozhodnutím, a preto bol žalobca nútený vymáhať svoj nárok prostredníctvom exekučného konania, čím sa opätovne predĺžil čas, kedy sa predmetné finančné prostriedky reálne dostali do jeho dispozície. Túto skutočnosť žalovaný nepoprel. Tunajší súd sa nestotožňuje s argumentáciou žalovaného, že predchádzajúce rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom má dostatočne sankčný charakter. Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie nie je sankciou, ale zákonnou povinnosťou toho, kto sa na úkor iného obohatil. Sankčný charakter primeraného finančného zadosťučinenia má za cieľ odradiť dodávateľov služieb od ďalšieho nekalého konania voči spotrebiteľom, t.j. primerané finančné zadosťučinenie predstavuje v tomto konkrétnom prípade istú nadstavbu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia tak, aby bol naplnený účel zákona, t.j. prinútiť dodávateľov služieb dodržiavať právne predpisy na ochranu spotrebiteľov a vyhnúť sa v budúcnosti nekalým obchodným praktikám. Čo do základu tak súd považuje podmienky pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia za splnené.

1.3. Súd prvej sa rovnako nestotožnil s argumentáciou žalovaného ohľadom ľahostajnosti žalobcu v rámci kontraktáčného procesu. V prvom rade bolo úlohou žalovaného ako dodávateľa služieb so silnejším postavením, na ktorého sa v oblasti jeho činnosti kladú zvýšené nároky aj na znalosť právnej úpravy, naformulovať zmluvné podmienky tak, aby boli v súlade s právnymi predpismi. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že žalobca mal možnosť sa so zmluvou oboznámiť pred jej uzavretím, keďže tú mohol prijať len ako celok bez individuálneho vyjednaní zmluvných podmienok. Žalobca ako spotrebiteľ úspešne uplatnil voči žalovanému ako dodávateľovi porušenie svojho práva na súde. Žalovaný bol zaviazaný na vydanie bezdôvodného obohatenia. V neposlednom rade z dôvodu konania žalovaného boli ohrozené majetkové pomery žalobcu, psychickú záťaž predstavovalo aj samotné konanie pred súdom. Výška priznaného bezdôvodného obohatenia predstavovala 4.673,38 €. Žalobca žiadal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.500,- €, čo predstavovalo 33% z bezdôvodného obohatenia. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd považoval uplatnenú sumu 1.500,- € za primeranú, a preto žalobe v tejto časti vyhovel.

1.4. Žalobca si zároveň uplatnil náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 81,99 €. Táto suma pozostávala z náhrady za predžalobnú výzvu zo dňa 03.08.2020 spísanú advokátom vo výške 71,37 € (vychádzajúc z hodnoty veci 1.500,- €) a režížného paušálu za rok 2020 vo výške 10,62 €. Súd prvej inštancie považuje za správne, že si žalobca uplatnil nárok na náhradu za predžalobnú výzvu ako príslušenstvo uplatnenej istiny a nie ako náhradu za úkon právnej služby v rámci rozhodovania o výške trov konania. Civilný sporový poriadok považuje za trovy konania všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva, t.j. až v čase po podaní žaloby na súd (porovnaj § 251 C.s.p.). Priznanie náhrady výdavkov, ktoré vznikli pred začatím konania, je tak v zmysle citovaného zákonného ustanovenia vylúčené. Hoci vyhláška č. 655/2004 Z.z. v ust. § 13a ods. 1 písm. d) priznáva advokátovi odmenu za predžalobnú výzvu, je potrebné uviesť, že citovaná vyhláška nie je vykonávacím predpisom vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku a žiadnym spôsobom nemení ani nerozširuje zákonnú definíciu trov konania. Podľa názoru súdu je preto náklady za predžalobnú výzvu potrebné považovať za náklady spojené s uplatnením pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré je možné si uplatniť priamo v žalobe popri

istine, úrokoch či úrokoch z omeškania. Žalovaný uplatnený nárok na náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky nerozporoval. Vzhľadom na to, že súd považoval uplatnenú náhradu nákladov za dôvodnú, žalobe v tejto časti rovnako vyhovel.

1.5. K uplatneným úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.500,- € od 07.08.2020 do zaplataenia súd prvej inštancie uviedol, že právo požadovať úroky z omeškania vzniká veriteľovi odo dňa, kedy sa dlžník dostane do omeškania s plnením peňažnej sumy, pričom toto právo mu vyplýva priamo zo zákona. Žalobca požadoval úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni, ku ktorému žiadal zaplatiť primerané zadosťučinenie prostredníctvom predžalobnej výzvy. Primerané finančné zadosťučinenie má predstavovať o.i. satisfakciu pre spotrebiteľa za to, že zo strany dodávateľa došlo k porušeniu jeho spotrebiteľských práv, pričom jeho konečná výška závisí od voľnej úvahy súdu. Súd prvej inštancie je názoru, že na primerané finančné zadosťučinenie možno analogicky aplikovať závery súdnej praxe ohľadom dôvodnosti úrokov z omeškania vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch. Povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 185/2011). Súd je názoru, že žalovanému vznikne povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie až na základe právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, a preto v tomto štádiu konania sa žalovaný ešte nedostal do omeškania s plnením peňažného dlhu. Z uvedeného dôvodu súd nárok na zaplataenie úrokov z omeškania považoval za nedôvodný.

1.6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobca bol v konaní úspešný v časti istiny a náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky. Neúspešný bol v časti nároku na úroky z omeškania. Podľa nálezu Ústavného súdu SR, III. ÚS 475/2018-31, zo dňa 04.02.2021 „zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchyliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 O.s.p. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 C.s.p. súdom nie je v súlade s ústavou.“ Výška primeraného finančného zadosťučinenia závisela od voľnej úvahy súdu, pričom súd žalobcovi priznal nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Z uvedeného dôvodu súd dospel k záveru, že žalobcovi prislúcha nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietal, že nemôže byť poskytnutá ochrana dlžníkovi, ktorý sám ako prvý porušil svoje povinnosti. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa finančného zadosťučinenia, avšak je toto ustanovenie potrebné vykladať reštriktívne. Je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho, ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušení. Na právnu úpravu nemajetkovej ujmy spotrebiteľa neupravuje výšku finančného zadosťučinenia sa primerane vzťahujú ustanovenia náhrady ujmy podľa Občianskeho zákonníka. V prípade ak osobitý právny predpis, ktorým je zákon č. 250/2007 Z. z. neupravuje výšku finančného zadosťučinenia v prípade ak vzniku nemajetkovej ujmy, súd je povinný aplikovať ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výšku náhrady súd určí s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalovaný odmieta vyjadrenie žalobcu, ktoré majú evokovať stav, že spôsobil svojím konaním žalobcovi nemajetkovú ujmu, a preto pri posudzovaní svojho konania žiada dôslednú aplikáciu relevantných vnútroštátnych európskych predpisov. V zákone o ochrane spotrebiteľa je okrem iného upravený zákaz nekalých obchodných praktík podnikateľov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11.05.2005 o nekalých obchodných praktíkách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/71/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004.

2.1. Žalobca konal v rámci kontraktáčného postupu ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásil, že súhlasí s obsahom zmluvy o úvere, bol oboznámený so všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Podpisom žalobca ďalej prehlásil, že si zmluvu prečítal, že ju uzatvoril vážne a zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok. Žalovaný poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9Co/343/2013. Žalobca svoju vôľu uzavrieť každú jednotlivú potvrdil svojim podpisom na zmluvách. To, že neskôr vyhodnotil zmluvy ako subjektívne nevýhodne nezakladá absolútnu neplatnosť zmluvy a nemožno ju kvalifikovať ako nedostatok vážnosti vôle. Žalovaný je toho názoru, že uzavretie zmlúv nemalo v žiadnom prípade negatívny zásah do majetku a vlastníctva. Žalobca si bol vedomý svojich záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv a preto dobrovoľne plnil. Vážnosť vôle nie je možné zamieňať s ľahkovážnosťou spotrebiteľa. Niet pochyb o tom, že žalobca je priemerným spotrebiteľom. Žalobca poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 16.07.1998, Gut Spriengenheide GmbH, Rudolf Tusky v. Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt - Amt für Lebensmietüberwachung. Súčasná línia posudzovania priemerného spotrebiteľa sa výrazne posunula od jeho považovania za naivného a nepozorného, až sa postupom času vymedzil priemerný spotrebiteľ, na ktorého bola prenesená istá povinnosť aktivity, keď ESD uviedol, že od spotrebiteľa sa vyžaduje určité kontrolné úsilie, aby zistil, aký tovar vlastne kupuje. Žalovaný má za to, že nepostačuje všeobecná konštatácia funkcie primeraného finančného zadostučinenia. Žalobca neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo právneho vzťahu medzi ním a žalovaným. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že si splnil svoju poučovaciu povinnosť voči žalobcovi. Žalobca prejavil svoj súhlas s tým, že bol osobitne poučený o jednotlivých náležitostiach zmluvy. Žalobca v konaní nepreukázal ani nevysvetlil, v čom má primeranosť finančného zadostučinenia spočívať. Musia byť zohľadnené všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad, teda v danom prípade žalobca utrpel nejakú morálnu ujmu prípadne v akom rozsahu.

2.2. Inštitút primeraného zadostučinenia nesmie slúžiť na duplicitné uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Primerané finančné zadostučinenie ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry nesleduje reparačnú funkciu, tak ako je to v prípade náhrady škody. V prípade, ak bola spotrebiteľovi skutočne spôsobená ujma sa do popredia dostáva kompenzačná funkcia. Určenie konkrétnej výšky je síce vo výlučnej kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritéria stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritéria stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznať výšku finančného zadostučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. Žalovaný poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 18.09.2002, sp. zn. 29 Odo/652/2001, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/1747/2014, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 29.04.2008, sp. zn. 32Cdo/139/2008. Priznanie primeraného finančného zadostučinenia každému subjektu t. j. aj subjektu správajúcemu sa ľahostajne v žiadnom prípade nemožno chápať ako pozitívne preventívne pôsobenie.

3. K podanému odvolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Odvolanie žalovaného považoval za výslovne účelové, v celom rozsahu irelevantné a formulárového typu, pričom žalovaný v odvolaní len opakuje svoju argumentáciu z konania pred súdom prvej inštancie, s ktorou sa súd prvej inštancie náležite a správne vysporiadal, na čo žalobca poukazuje. Súd prvej inštancie v odseku 11. odôvodnenia rozsudku, uviedol, že žalobca preukázal, že úspešne uplatnil svoje právo voči žalovanému na súde. Určenie výšky primeraného finančného zadostučinenia je na voľnej úvahe súdu, ktorý musí zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu. Predchádzajúce konanie Okresného súdu Žiar nad Hronom bolo právoplatne skončené dňa 28.11.2018, t. j. po viac ako desiatich rokoch od uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o spotrebiteľskom úvere bola od počiatku bezúročnou a bez poplatkov, žalobca bol po celé uvedené časové obdobie v právnej neistote a boli ohrozené jeho majetkové pomery. Žalovaný mal zároveň po celú uvedenú dobu finančné prostriedky tvoriace bezdôvodné obohatenie k dispozícii, ktoré mohol používať na svoju ďalšiu podnikateľskú činnosť a zvyšovať svoj zisk. Navyše žalovaný nevydal žalobcovi bezdôvodné obohatenie v lehote určenej právoplatným súdnym rozhodnutím, a preto bol žalobca nútený vymáhať svoj nárok prostredníctvom exekučného konania, čím sa opätovne predĺžil čas, kedy sa predmetné finančné prostriedky reálne dostali do jeho dispozície. Túto skutočnosť žalovaný nepoprel. Uvedené

skutočnosti žalovaný ani v podanom odvolaní nijakým spôsobom nespochybnil nepoprel, neuviedol žiadne skutočnosti, že prečo úvahy súdu prvej inštancie nie sú správne.

4. Žalovaný nevyužil svoje právo a repliku nepodal.

5. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené ustanovenie C.s.p. preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného proti výroku II. je potrebné odmietnuť a vo zvyšku odvolanie žalovaného nie je dôvodné, pretože súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav v zmysle § 215 ods. 1 C.s.p., vec posúdil správne po právnej stránke a svoje rozhodnutie i náležitým spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.).

6. Predmetom konania je nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.500,-€ s príslušenstvom podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“).

7. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

7.1. Podľa ustanovenia § 387 ods. 2 C.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že predpokladmi na to, aby zo strany súdu mohlo prísť k priznaniu primeraného finančného zadosťučinenia je, že spotrebiteľ sa na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi týkajúcimi sa spotrebiteľských vzťahov. Tento nárok má voči tomu, kto sa uvedeného porušenia dopustil. Zmyslom inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia je odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať ako prostriedok na dosiahnutie aktivity spotrebiteľom, aby bránili svoje práva proti dodávateľom v prípadoch, keď dodávatelia ich hrubým spôsobom porušujú ich práva. Účelom inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/173/2022, sp. zn. 4Cdo/298/2020). Eurokonformným a k slabšej strane spotrebiteľského vzťahu náležite ústretovým je taký výklad, pri ktorom splnením podmienky úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, zakladajúcej právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., je vyslovenie sa súdom o porušení práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi v akomkoľvek rozhodnutí v prospech spotrebiteľa aj vo forme konštatovanie porušenia len v odôvodnení rozhodnutia ako otázky predbežnej (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/31/2020, publikované ako judikát R 30/2023). Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia má slúžiť aj ako sankcia pre dodávateľov, ktorý nerešpektujú predpisy na ochranu spotrebiteľa. V prípade žaloby o nárok na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia nie je daná povinnosť, aby spotrebiteľ preukazoval či mu vznikla nejaká majetková ujma, na uplatnenie stačí len ak súdu preukáže, že sa mu na súde podarilo úspešne preukázať, že zo strany dodávateľa prišlo k porušeniu predpisov o ochrane

spotrebiteľa, a to či už obsiahnutých v zákone o ochrane spotrebiteľa, alebo v osobitých predpisoch. Nárok však musí byť uplatnený v sume, ktorá je primeraná.

8.1. Odvolací súd sa stotožňuje zo záverom súdu prvej inštancie, že bola splnená podmienka na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie bolo preukázané, že žalobca si ako spotrebiteľ v konaní vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo iných osobitných predpisov. V uvedenom konaní rozhodol Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom zo dňa 12.októbra 2018, č. k. 22Csp/10/2018-68, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.673,38 € spolu s príslušenstvom a to z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo z toho dôvodu, že žalovaný pripravil zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá nespĺňala náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto súd považoval zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov, a preto ma vrátiť len požičanú sumu. Vzhľadom na to, že žalobca ako spotrebiteľ zaplatil žalovanému vo väčšom rozsahu ako bola požičaná suma, bol žalovaný povinný vrátiť bezdôvodné obohatenie. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28.11.2018.

8.2. Žalobca si v konaní uplatnil primerané finančné zadosťučinenie vo výške, ktorá ako sám uviedol predstavuje 33% sumy bezdôvodného obohatenia, ktoré mu musel žalovaný vydať. Pri nároku na finančné zadosťučinenie nie je potrebné preukázať vznik majetkovej ujmy, ide len o reparáciu poškodených práv spotrebiteľa a zároveň o sankciu pre dodávateľa. Suma, ktorú možno považovať za primeranú je na úvahe súdu. V danom prípade žalovaná suma je v primeranom rozsahu voči porušeným povinnosťami zo strany žalovaného, ktorý nedodrжал zákonné náležitosti zmluvy, čím spôsobil, že zmluva bola bezúročná a bez poplatkov. Žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohacoval. Vzhľadom na výšku bezdôvodného obohatenia v sume 4.673,38 €, odvolací súd považuje sumu 1.500 € za primeranú, suma ktorá predstavuje dostatočnú sankciu pre žalovaného za porušenie predpisov, a zároveň dostatočnú satisfakciu voči žalobcovi za poškodenie jeho spotrebiteľských práv.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené závery odvolací súd nepovažuje námietky žalovaného, že v danom prípade malo prísť k aplikácii ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka za dôvodné, keďže právny vzťah medzi stranami sporu a z neho plynúce nároky sa riadia zák. č. 250/2007 Z. z., ktorý explicitne upravuje primerané finančné zadosťučinenie pri porušení predpisov na ochranu spotrebiteľa.

9.1. Právne irelevantné sú ja námietky žalovaného, že žalobca bol pri uzavretí zmluvy nedbalý a sám súhlasil s podmienkami zmluvy tým, že ich podpísal. Právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa sú založené na tom, že spotrebiteľ je slabšia strana, ktorá nemá možnosť ovplyvniť uzatváranie spotrebiteľských zmlúv, ktoré sú vyhotovené dodávateľom vo formulárovej podobe. Spotrebiteľ spravidla uvedenú zmluvu len podpíše bez toho, aby ovplyvňoval jej obsah. Nie je preto možné sa dovolávať jeho nedbanlivosti. Bolo povinnosťou dodávateľa vyhotoviť predmetnú zmluvu v súlade so zákonom a v prípade, že sa dopustil chyby a zmluva neobsahovala zákonom dovolené náležitosti musí znášať následky stanovené zákonom, teda aj to, že bude povinný zaplatiť žalobcovi ako spotrebiteľovi sumu primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého nárok vyplýva z ust § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z..

9.2. Ďalšími námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní sa odvolací súd opätovne nezoberal keď v odvolaní len zotrval na všetkých argumentoch ako v konaní pred súdom prvej inštancie. Tieto ale nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci, sú v rovine úvah bez podloženia relevantných dôkazov a nie sú spôsobilé spochybniť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach konštantne pripomína a odvolací súd sa s týmto v plnej miere stotožňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strán konania na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05). Ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu, alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. V konaní nevyplynuli najavo ani také vady konania, ktoré by mali za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia. Samotná skutočnosť, že žalovaný sa nestotožňuje s právnymi závermi súdu

prvej inštancie, nemôže viesť k záveru o ich zjavnej neodôvodnenosti a neznamená ani oprávnenie odvolacieho súdu nahradiť správne právne názory súdu prvej inštancie jeho vlastnými, len preto, že nezodpovedajú predstavám žalovaného o tom, ako má súd vo veci rozhodnúť.

10. Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti (výrok I.) v zmysle § 387 ods. 1,2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil vrátane výroku o náhrade trov konania (výrok III.) o ktorých súd prvej inštancie správne rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. vzhľadom na žalobcu v konaní.

11. Záverom odvolací súd dodáva, že žalovaný odvolaním napadol rozsudok v celom rozsahu t.j. aj výrok II. ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Z povahy odvolania ako riadneho opravného prostriedku vyplýva, že odvolanie môže podať len tá strana, ktorej nebolo vyhovené, prípadne rozhodnutím ktorej bola spôsobená ujma na jej právach. Rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku II. nemožno hodnotiť ako rozhodnutie vydané v neprospech žalovaného, ani z procesného hľadiska žalovaný neutrpel týmto výrokom žiadnu ujmu, preto žalovaný v zmysle § 359 C.s.p. nebol oprávnený odvolať sa voči tejto časti rozsudku, v dôsledku čoho musel odvolací súd odvolanie žalovaného proti výroku II. v zmysle § 386 písm. b) C.s.p. odmietnuť, ako odvolanie podané neoprávnenou osobou.

12. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a analogicky aj podľa § 256 ods. 1 C.s.p.. Civilný sporový poriadok nemá osobitnú úpravu pre rozhodovania o trovách konania v prípade odmietnutia odvolania, ustanovenie o náhrade trov konania v prípade zastavenia konania (§ 256 ods. 1 C.s.p.) upravuje situáciu najbližšiu odmietnutiu podania (odvolací súd vec meritorne neprejednal). Žalobcovi teda vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania v časti, v ktorej bolo odvolanie žalovaného odmietnuté, nakoľko žalovaný podaním odvolania proti výroku, voči ktorému nebol oprávnená osoba na podanie odvolania sa, procesne zavinil, že sa jeho odvolanie muselo odmietnuť. Vo veci samej bol v odvolacom konaní plne úspešný znovu žalobca, preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 10 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).